

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: SI-9P/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2723200639
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2023:2723200639.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudcom Mgr. Petrom Gučkom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: X. P., nar. XX.X.XXXX, bytom ako starí rodičia, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: P. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P. M. a U. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S., F. F. XXX/XX, za účasti starých rodičov: U. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom M., Sv. Y. XXX/XX a P. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M., Sv. Y. XXX/XX, o návrhu matky na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom, za účasti Okresnej prokuratúry Skalica takto

rozhodol:

I. Súd u p r a v u j e styk matky s maloletým dieťaťom X. P., nar. XX.X.XXXX tak, že je o p r á v n e n á sa s ním stretávať každý týždeň v roku od piatka od 15,00 hod. do nedele do 18,00 hod. s tým, že matka si maloleté dieťa prevezme v školskom zariadení v určenom čase a odovzdá náhradným rodičom v určenom čase v mieste bydliska maloletého dieťaťa. V prípade, ak maloleté dieťa nebude navštevovať školské zariadenie, náhradní rodičia sú povinní maloleté dieťa na styk s matkou pripraviť v určenom čase a matke odovzdať v mieste bydliska maloletého dieťaťa.

II. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 9P/44/2020-60 zo dňa 18.8.2020 v časti úpravy styku matky s maloletým dieťaťom.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom doručeným súdu dňa 30.5.2023 domáha, aby súd upravil styk matky s maloletým dieťaťom X. P., nar. XX.X.XXXX tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každý týždeň od piatka od 16.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že si maloleté dieťa prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste jej bydliska na ul. Sv. Y. XXX/XX M.. Návrh odôvodnila tým, že pri styku s maloletým dieťaťom dochádza často ku konfliktom so starou matkou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Doplnila, že s maloletým dieťaťom má vytvorený intenzívny citový vzťah a v budúcnosti by chcela maloleté dieťa vychovávať vo vlastnej domácnosti spolu so svojím manželom.

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a starých rodičov maloletého dieťaťa, ich písomnými vyjadreniami, pracovnými zmluvami, nájomnou zmluvou, správou kolízneho opatrovníka z prešetrovania pomerov, správami o povesti účastníkov konania, elektronickou komunikáciou, spisom Okresného súdu Skalica sp. zn. 9P/44/2020 a zistil tento skutkový stav veci:

3. Z rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 9P/44/2020-60 zo dňa 18.8.2020 mal súd preukázané, že súd zveril maloleté dieťa X. P., nar. XX.X.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov U. P., nar. X.X.XXXX a P. P., rod. O., nar. XX.X.XXXX a rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletého

dieťaťa sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, a to mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a zároveň upravil styk matky s maloletým dieťaťom neobmedzene za osobnej prítomnosti U. P., nar. X.X.XXXX s tým, že U. P., nar. X.X.XXXX a P. P., nar. XX.X.XXXX sú povinní dieťa na styk s matkou pripraviť a v určený čas ho v mieste bydliska dieťaťa odovzdať matke a matka je povinná na tom istom mieste dieťa U. P., nar. X.X.XXXX a P. P., nar. XX.X.XXXX riadne a včas vrátiť. Súd zároveň uložil matke povinnosť vždy najmenej týždeň pred zrealizovaním stretnutia s maloletou X. oznámiť U. P., nar. X.X.XXXX a jeho manželke P. P., nar. XX.X.XXXX dátum a hodinu ich stretnutia. Ďalšími výrokmi súd zrušil uznesenie Okresného súdu Skalica č. k. 7PPOm/1/2020-16 zo dňa 4.6.2020 s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Z výsluchu matky mal súd preukázané, že na podanom návrhu trvá. Uviedla, že návrh podala z dôvodu, že s maloletou sa stretávala v minimálnom rozsahu a aby styk prebiehal len v jej prítomnosti, nakoľko na starých rodičov je maloletá veľmi navyknutá. V súčasnosti sa s maloletou stretáva asi raz za dva týždne (asi pol alebo trištvrté roka). Zdôraznila, že o maloletú sa vie postarať, maloletá ju oslovuje maminka, túli sa k nej. Priznala, že v minulosti bola nezodpovedná. Od mesiaca február 2023 si plní výživovaciú povinnosť a spláca aj dlžné výživné.

5. Z výsluchu starého otca maloletého dieťaťa U. P. vyplýva, že má obavy, že dcéru (t.j. navrhovateľku) prestane starostlivosť o deti (t.j. o maloletú X. a maloletého P. P.) baviť, a to na základe negatívnych skúseností z minulosti. Stretávanie matky s deťmi trvá asi hodinu, myslí si, že maloletá X. má matku rada. Uviedol, že by mohli skúsiť stretávanie aj bez jeho prítomnosti, ale len cez deň, nie v noci.

6. Výsluchom starej matky maloletého dieťaťa P. P. súd zistil, že s návrhom nesúhlasí, nakoľko matka začala maloletú pravidelne navštevovať asi až od mája 2023, teda od podania návrhu na súd, a to v sobotu alebo v nedeľu asi na jednu hodinu. Predtým sa často stávalo, že dohodnuté styky rušila práve matka. Uviedla, že matka klame, vyhovára sa, zavádza. V súčasnosti sa v prevažnej väčšine stretnutí nezúčastňuje, predtým však bola prítomná pri viacerých situáciách, z ktorých nadobudla presvedčenie, že matka s deťmi (t.j. s maloletou X. a s maloletým P. P.) nevie komunikovať, nevenuje sa im, podľa nej je prejavovaná láska matky k deťom len povrchná. Má za to, matka nemôže byť s deťmi sama, musí byť prítomný ešte niekto dospelý ako dohľad. Dodala, že deti sú na ňu (t.j. na starú matku) naviazané.

7. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov zo dňa 31.7.2023 ako aj z jeho vyjadrení na pojednávaní súd zistil, že starí rodičia (náhradní rodičia) nesúhlasia s návrhom matky, maloleté dieťa je na nich veľmi naviazané, oslovuje ich babička a dedko. Starí rodičia navrhujú upraviť styk každý páry víkend v sobotu od 16.00 hod. do 18.00 hod. za ich prítomnosti. Matka by hlavne chcela, aby styk s maloletým dieťaťom prebiehal bez prítomnosti starých rodičov; chce dokázať, že sa vie o maloletú postarať. Matka uviedla, že sa jej maloletá nebojí, vychádzajú si spoločne. O otcovi maloletého dieťaťa nemá kolízny opatrovník žiadne informácie, o maloleté dieťa sa neinformuje a nijakým spôsobom sa o neho nezaujíma. Na pojednávaní po vypočutí účastníkov konania zástupkyňa kolízneho opatrovníka navrhla upraviť styk matky s maloletým dieťaťom každý týždeň od piatka do nedele.

8. Prokurátor okresnej prokuratúry uviedol, že je v záujme maloletého dieťaťa postupné rozšírenie jeho styku s matkou.

9. Podľa § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 45 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 6, ods. 8 zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

11. Zo skutkového stavu veci a z vykonaného dokazovania súd vyvodil záver, že návrh matky je dôvodný. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečujú na základe rozhodnutia súdu starí rodičia, pričom v ich domácnosti má vytvorené stabilné rodinné zázemie. Vzhľadom na skutočnosť, že medzi matkou a náhradnými rodičmi začalo dochádzať k nezhodám týkajúcim sa styku s maloletým dieťaťom, bolo potrebné skúmať, či je doterajšia úprava styku dostatočná a či je v záujme maloletého dieťaťa. V konaní bolo sporné, či matka dodržiavala úpravu styku s maloletým dieťaťom a či počas realizácie styku o neho riadne zabezpečovala starostlivosť.

12. Záujem dieťaťa predpokladá mať na zreteli dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované, s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z uvedeného vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo

veľmi výnimočných prípadoch a je potrebn urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme maloletého dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredi a rodičia nesm profitovať z takých opatreni alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdrav vývoj maloletého dieťaťa. Vychádzajúc z uvedeného výkladu súd zisťoval skuton stav danej veci, za ktorej uelom vykonal dokazovanie jednak výsluchmi matky a starých rodičov (nhradnch rodičov), ale aj dalmi dôkazmi, najmä správou kolízneho opatrovníka, prom m za to, že je žiaduce a v záujme maloletého dieťaťa, aby sa matka s maloletým dieťaťom stretávali častejšie, čo môže matke vytvoriť dostaton priestor na získanie rodičovských kompetencii. Matka prejavila uprimn záujem o zabezpečovanie starostlivosti o malolet dieťa, za ktorm uelom upravila svoje osobn a majetkov pomery. Je vydat, žije spolu s manželm v prenajatom byte a riadne pracuje. Manželm matky malolet dieťa pozná a m záujem ho spolu s matkou vychovávať. Na základe uvedených skutonosti súd styk matky s maloletým dieťaťom upravil v relatívne širokom rozsahu, a to každ tyden v roku od piatka od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod., t.j. bez pritomnosti starého otca alebo inej nezávislej osoby. Zároveň preberanie maloletého dieťaťa matkou v piatok upravil v školskom zariadeni, a to najmä z dôvodu, aby sa predchádzalo konfliktom, ktoré vznikali pri preberani a odovzdvani maloletého dieťaťa medzi matkou a náhradnou matkou. Súd má za to, že uveden uprava styku rešpektuje právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného a rovnoprávneho osobného styku s matkou. Súd dodáva, že prekročil návrh a prisúdil viac, než čoho sa navrhovateľka domáhala, nakoľko sa jedná o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu. Druhm výrokom súd zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 9P/44/2020-60 zo dňa 18.8.2020 naposledy upravujúci výkon rodičovských práv a povinnosti k maloletému dieťaťu, a to v asti upravy styku matky s maloletým dieťaťom.

13. Súd uvedenm spôsobom rozhodol aj s poukazom na súhlas matky ako aj starých rodičov a na odporucie kolízneho opatrovníka a prokurátora okresnej prokuratúry. Je na matke, aby svoju snahu o postupn zblzenie sa s maloletým dieťaťom potvrdila svojim zodpovedným správaním a riadne o neho zabezpečovala výchovu a starostlivosť. Ak nebudú zisten vznejie nedostatky v starostlivosti zo strany matky, po určitom čase je mon zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Podstatn však bude zosúladienie režimu dieťaťa počas styku s matkou s doterajim režimom u nhradnch rodičov, aby to pre malolet dieťa nemalo negatívny dopad, ale naopak aby bol zabezpeen jeho riadny vývoj a vývin.

14. Na tomto mieste súd poznamenáva, že nhradn starostlivosť charakterizuje nevyhnutnosť (t.j. možno ju nariadiť len vtedy, ak osobn starostlivosť o malolet dieťa nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť rodičia) a dočasnosť (t.j. je nevyhnutn prijať nevyhnutn opatrenia na obnovenie spoločného žitia detí s rodičmi). Na druhej strane nemožno opomenúť doterajšiu starostlivosť nhradnch rodičov o malolet dieťa, ktor je potrebn vyhodnotiť viac ako vyhovujúcu. Pre malolet dieťa naďalej vytvárajú domov a zázemie, riadne sa o neho starajú a zabezpečujú všetky jeho potreby. Do budúcna je teda žiaduce, aby bol zachovan primeran a vyvažený rozsah starostlivosti o malolet dieťa matke ako aj náhradným rodičom. Súd opätovne zdôrazňuje, že zkladnm kritériom pre upravy rodičovských práv a povinnosti je najlepší záujem maloletého dieťaťa. Nhradn rodičia sú pre malolet dieťa naďalej najblimi a najdleitejmi osobami, ktoré v dôležitých momentoch prebrali zodpovednosť za rodičov a zabezpečili starostlivosť o malolet dieťa, čo je potrebn hodnotiť vysoko pozitívne. Súd si uvedomuje, že v minulosti dochádzalo zo strany matky k porušovaniu upravy styku s maloletým dieťaťom, pravidelne sa s nm nestretvala, a to najmä z dôvodov na jej strane (t.j. na strane matky). Je však potrebn konštatovať, že v tomto smere došlo k zmene a matka niekoľko mesiacov prejavuje skuton a aktívny záujem o stretávanie sa s maloletým dieťaťom.

15. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z uastnkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli naplnen podmienky, v zmysle ktorých by podľa CMP bolo možné uastnkovi trov konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je pripustn odvolanie zo strany matky maloletého dieťaťa, starých rodičov maloletého dieťaťa, kolízneho opatrovníka a prokurátora okresnej prokuratúry, pretože sa vzdali práva podať odvolanie po jeho vyhlseni v zmysle § 368 CSP.

Proti tomuto rozsudku má právo podať odvolanie otec maloletého dieťaťa v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).